

ті продовольчих продуктів, а також здешевлення вихідної сировини, використовуюваного в харчосмакової промисловості. Застосування методів біотехнології дозволяє краще збалансувати вміст у продуктах харчування білків, жирів і вуглеводів. Найбільш яскравим прикладом такого роду може служити виготовлення глюкозно-фруктових сиропів з крахмалевмісної сировини низької якості, що отримало вже досить широке поширення.

При цьому в оцінках доцільності і допустимості впровадження нових продуктів Північна Америка та Західна Європа розрізняються досить сильно. У США і Канаді відбувається швидка комерціалізація біотехнологічних відкриттів, а доводи про необхідну обережності найчастіше відкидаються з посиленням на відсутність цього принципу в міжнародному праві. У Західній Європі, навпаки, роблять акцент саме на обережності, необхідності проходження новими продуктами і добавками достатнього циклу експертизи.

УДК 339.96:334.025

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Bragg, Steven M. Business ratios and formulas: a comprehensive guide / Steven M. Bragg – Hoboken, N.J.: Wiley, 2nd ed, 2007. – 364 p.
2. Block B. Foundations of Financial Management / By Stanley B. Block, Geoffrey A. Hirt. – McGraw-Hill Companies, Inc., 2003. – 701 с.
3. Анализ современного состояния биотехнологической отрасли в мире [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cleandex.ru/subscribe/>.
4. Арделян Д.В. Развитие биоиндустрии в Украине / Д.В. Арделян // Экономика АПК. – 2009. – № 7. – С. 134-137.
5. Ворона П.В. Государственная поддержка экспорта как складовая политики социально-экономического развития (зарубежный опыт) / П.В. Ворона, А.М. Мучник // Экономика и регион. – 2010. – № 2(25). – С. 44-49.
6. Зайчук Т.О. Вітчизняний ринок екологічно чистих продуктів харчування та шляхи його розвитку / Т.О. Зайчук // Экономика і прогнозування. – 2009. – № 4. – С. 114-125.
7. Шубравська О.В. Інноваційні трансформації агропродовольчого сектора економіки: світові тенденції та вітчизняні реалії / О.В. Шубравська // Экономика і прогнозування. – 2010. – № 3. – С. 90-102.

Павлова А.М.

*старший консультант відділу фінансової безпеки
Національного інституту стратегічних досліджень*

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ FATF З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті підкреслено тісний зв'язок між корупцією та легалізацією (відмиванням) злочинних доходів, що дає можливість використовувати інструменти FATF, спрямовані на протидію легалізації доходів, набутих злочинним шляхом, для боротьби з корупцією. Проаналізовано стан імплементації рекомендацій FATF у національне законодавство з протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів. Визначено пріоритетні завдання для найбільш повного використання інструментів FATF з метою протидії корупції в Україні.

Ключові слова: корупція, легалізація (відмивання) злочинних доходів, рекомендації FATF.

Павлова А.М. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНСТРУМЕНТОВ FATF ДЛЯ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ КОРУПЦИИ В УКРАИНЕ

В статье подчеркнута тесная связь между коррупцией и легализацией (отмыванием) преступных доходов, что дает возможность использовать инструменты FATF, направленные на противодействие легализации доходов, полученных преступным путем, для борьбы с коррупцией. Проанализировано состояние имплементации рекомендаций FATF в национальное законодательство по противодействию легализации (отмыванию) преступных доходов. Определены приоритетные задачи для наиболее полного использования инструментов FATF с целью противодействия коррупции в Украине.

Ключевые слова: коррупция, легализация (отмывание) преступных доходов, рекомендации FATF.

Pavlova A.M. THE USE OF THE FATF RECOMMENDATIONS TO COMBAT CORRUPTION IN UKRAINE

The article highlighted the close relationship between corruption and the legalization (laundering) of proceeds acquired criminal way, which makes it possible to use the tools FATF, aimed at countering legalization of proceeds acquired by criminal means to fight corruption. The state of implementation of the FATF recommendations in national legislation on counteraction to legalization (laundering) of proceeds acquired criminal way was defined. The priority task to counter corruption in Ukraine was outlined.

Keywords: corruption, legalization (laundering) of proceeds from crime, recommendations FATF.

Постановка проблеми. Корупція у світі залишається соціально-економічним явищем, на подолання якого спрямовані зусилля багатьох держав. Тісний зв'язок, який існує між корупцією та легалізацією (відмиванням) злочинних доходів, потребує зосередження на проблемі корупції як джерелі формування злочинних доходів, які згодом можуть легалізуватися та використовуватися на фінансування тероризму. Серед міжнародних організацій, які значну увагу приділяють корупції як джерелу накопичення коштів, що можуть брати участь у легалізації (відмиванні) злочинних доходів, особливе місце посідає FATF. Оскільки інструменти, запропоновані FATF

для протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів, є комплексними та системними, то їх використання є придатним і з метою протидії корупції. Потенціал використання рекомендацій FATF з метою протидії корупції в Україні не реалізовано, тому це завдання є надзвичайно актуальним для України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зарубіжні дослідники досліджують проблему корупції дуже різнобічно на замовлення різних міжнародних організацій. Дж. Едгардо Кампос та Санджай Прадхан у праці «Багатолика корупція: відслідковування уразливості на рівні секторів» [1] розглядають корупцію як сучасну суспільну пандемію та наголошують

на значущості інструментів протидії цьому явищу, розроблених FATF. Водночас Стефано Манакорда та Франческо Сентонзе у праці «Попередження корпоративної корупції: модель антипідкупу» [2] пропонують власну розробку – ABC-модель протидії корупції та встановлюють взаємозв'язки цієї моделі із системою рекомендацій FATF. В Україні дослідженнями використання інструментів FATF з метою протидії корупції займаються переважно спеціалізовані державні та громадські організації. Так, фахівці «Центру протидії корупції» О. Шостко та Д. Каленюк у статті «Чи можна зупинити злочинні інвестиції?» значну увагу приділяють інструментам FATF у боротьбі з корупцією в Україні [3]. Д.Й. Никифорчук та О.Ю. Бусол у статті «Вимір та оцінювання рівня корупції в Україні» аналізують зарубіжний досвід оцінювання корупції, зокрема такої організації, як FATF [4].

Виклад основного матеріалу дослідження. У FATF розуміють, що корупція має достатній потенціал щоб негативно впливати на економічний розвиток будь-якої країни, заважати боротьбі з організованою злочинністю та ефективному державному управлінню, а також підривати основи довіри до законодавства. Саме тому в червні 2012 року FATF був підготовлений типологічний звіт «Конкретні фактори ризику, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів від корупції», який був першим документом цієї організації, присвячений проблемі протидії корупції. У цьому звіті наведено найбільш яскраві випадки корупційних справ в урядах різних країн та окреслено орієнтири для подальшої роботи з глибшого розуміння взаємозв'язків між корупцією та легалізацією (відмиванням) злочинних доходів. Звертається також увага на прямий зв'язок, який існує між основними галузями країни та станом корупції у ній, зокрема при домінуванні добувної галузі рівень корупції в країні завжди вищий. З метою подолання корупції у добувній галузі було створено міжнародну групу «Ініціатива прозорості добувної галузі» [5], членство у якій вимагає дотримання ряду вимог щодо забезпечення прозорості добувної галузі в країні. Отримання членства у цій міжнародній організації характеризує компанію добувної галузі як надійну та захищену від злочинів, пов'язаних із корупцією та легалізацією (відмиванням) злочинних доходів. У таких країнах як США членство у цій міжнародній організації є обов'язковим для компаній добувної галузі, що є закріпленим законодавчо. Крім цього, зосереджено увагу на тому, що високий рівень ризику корупції та легалізації (відмивання) злочинних доходів характерний для приватизації, оскільки процедури передачі державного майна, що має велику економічну вартість, приватним структурам часто піддається різним спробам втручання у цей процес з метою лобювання інтересів певних кіл зацікавлених осіб. Саме тому забезпечення прозорості процедур приватизації та відкритості до громадянського суспільства є основою, яка повинна бути забезпечена урядами країн для ефективного здійснення приватизації та попередження виникнення ризиків корупції і легалізації (відмивання) злочинних доходів.

У своєму звіті, спрямованому на боротьбу з корупцією, FATF пропонує конкретні інструменти, які можуть вживатися урядами країн з метою створення дієвої системи запобігання проявам корупції та легалізації (відмивання) доходів, отриманих внаслідок корупційних злочинів. До таких інструментів належать:

– розкриття інформації про доходи і витрати публічними особами;

- розкриття інформації про угоди в межах державних закупівель;
- дотримання міжнародних стандартів з протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів;
- моніторинг індексів корупції та індексу сприйняття корупції з метою вжиття заходів щодо оперативного реагування на виявлені недоліки системи протидії корупції;
- моніторинг інших індексів, що характеризують рівень корупції.

Історія взаємодії України та FATF почалася із здобуття Україною незалежності та свідчить про недостатнє використання Україною інструментарію протидії корупції та легалізації (відмивання) злочинних доходів, якими володіє ця міжнародна організація. Високий рівень тінізації економіки (тіньовий ВВП складав близько 70%), монополізація та криміналізація економіки, недорозвинутість фінансового сектора були характерними для України після розпаду Радянського Союзу. Діяльність з імплементації рекомендацій FATF була надзвичайно повільною та здійснювалася безсистемно. Саме тому 1 вересня 2001 року Україну було включено до «чорного списку» FATF, що характеризувало її як таку, що не здійснює заходів протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів.

FATF було визначено ряд умов, виконання яких дозволить виключити Україну із «чорного списку», зокрема:

- здійснення моніторингу усіх фінансових систем;
- наявність законів з регулювання усіх фінансових інститутів;
- надання фінансової звітності щодо підозрілих фінансових операцій;
- ліквідація фіктивних компаній;
- можливість отримання інформації щодо осіб, які є фактичними власниками компаній;
- можливість отримання інформації щодо керівного складу компаній;
- наявність законів, які б регулювали обмін інформацією з міжнародними правовими організаціями;
- встановлення адекватних покарань за порушення законодавства з легалізації (відмивання) злочинних доходів.

З метою уникнення санкцій для України, що виникали у зв'язку із статусом країни, що не здійснює протидію легалізації (відмивання) злочинних доходів, та з метою підняття власного рейтингу серед країн було здійснено ряд заходів, спрямованих на:

- вдосконалення чинного законодавства з протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів;
- зниження рівня бартерних операцій;
- перехід на казначейську форму обслуговування державних підприємств;
- подолання гіперінфляції;
- впорядкування системи зайнятості населення;
- створення державної служби фінансового моніторингу.

Проте внесення змін до законів щодо протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів було декларативним та не змінило ситуації із становленням системи протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів, хоча і сприяло виключенню України із «чорного списку». Проста і дієва система протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів не була реалізована в Україні, оскільки наведені зміни було реалізовано як відповідь на вимогу FATF, а не для протидії тінізації економіки чи забезпечення прозорості фінансових операцій. Сьогодні побудова сис-

теми протидії корупції та легалізації (відмиванню) злочинних доходів стає питанням виживання української державності, тому використання з цією метою інструментарію такої міжнародної організації, як FATF можна вважати одним із пріоритетних напрямів. Можна запропонувати такі основні завдання з використання інструментарію FATF для України:

1. Використання ризик-орієнтованого підходу для побудови системи протидії легалізації (відмиванню) злочинних доходів, зокрема отриманих внаслідок корупції.

Оскільки система, запропонована FATF, дотримується ризикоорієнтованого підходу та ґрунтується на 40 рекомендаціях, то вона сама по собі вже є дієвим механізмом з протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів, зокрема отриманих від корупційних діянь. Згідно з цією системою, оцінка ризику операції не закінчується на етапі ідентифікації фізичної чи юридичної особи, а продовжується й надалі (при визначенні ступеню ризику як такого, що дозволяє співробітництво) та полягає у перевірці характеру та змісту операції, що здійснюються. При цьому наведено перелік організаційних структур (для юридичних осіб), які відповідають вищому за середній ступінь ризику та перелік галузей, у яких ризик здійснення операцій з легалізації (відмивання) злочинних доходів вищий.

Ризикоорієнтований підхід у FATF є одним із ключових принципів, оскільки дозволяє будувати систему протидії для кожної країни індивідуально, виходячи із особливостей кожної країни. Відповідно до рекомендацій FATF, а саме у відповідності до рекомендації 12 підзвітні суб'єкти повинні мати систему управління ризиками з метою ідентифікації клієнтів, зокрема на належність його до публічних діячів, що дозволить більш ретельно слідкувати за фінансовими операціями таких осіб з метою запобігання корупції. Проте не лише публічні діячі є носіями ризику відмивання корупційних доходів. Ефективна система протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів вимагає забезпечення оцінки ризику відмивання корупційних коштів серед усіх клієнтів банківських установ. Матеріали звіту FATF з протидії корупції засвідчують, що у випадку наявності такої системи в Україні справа із поверненням коштів Павла Лазаренка була просто непотрібною, оскільки кошти не вдалося б вивести за кордон.

У лютому минулого року FATF оприлюднила Керівництво «Національна оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму» (далі – Керівництво) з метою приведення у відповідність національних методик оцінки ризиків відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму до оновлених 40 рекомендацій FATF. Аналіз відповідності Методики проведення національної оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму (далі – Методика) керівництву ФАТФ «Національна оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму» показав, що Методика потребує докорінної зміни. Основними недоліками Методики є:

- відсутність в її основі ризикоорієнтованого підходу, який полягає у взаємному впливові понять «ризик», «загрози», «вразливості» та «наслідків»;
- спрямованість методики на обслуговування інтересів вузького кола осіб, відсутність залучення науковців та громадськості для отримання інформації, що створює корупційні ризики;
- відсутність у методиці положень щодо оцінки ризиків фінансування тероризму;

– відсутність у методиці цілей, які повинні бути досягнуті на кожному етапі оцінки ризику, що перетворює методику на інструкцію з виконання певних дій, які не спрямовані на отримання певного результату чи здійснення заходів.

ООН з метою узагальнення практики протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів у світі та розроблення спільних міжнародних програм з такими структурами, як FATF, Світовий банк, Інтерпол із протидії цьому явищу було створено ініціативу IMOLIN (Інформаційна міжнародна мережа з протидії відмивання коштів) [6]. Мережа містить типові законодавство з протидії легалізації злочинних коштів, розроблене з використанням передового досвіду, яке може бути оперативне впроваджене у національне законодавство або слугувати базою для його формування. Ця мережа також об'єднує базу даних нормативних актів, які регулюють організацію протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів. Ця інформація є особливо цінною, оскільки дозволяє проаналізувати підвалини системи протидії легалізації злочинних доходів різних країн та узагальнити найкращий досвід.

Впровадження у роботу принципів, розроблених експертами цих міжнародних установ, заснованих на найкращій міжнародній практиці, дають змогу суттєво вдосконалити національну систему оцінку ризику легалізації (відмивання) злочинних доходів і, як наслідок, систему протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів.

Тому з метою побудови в Україні дієвої системи протидії легалізації (відмивання) злочинних доходів пропонуємо розробити нову «Методику оцінки ризиків відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму», яка б враховувала положення Керівництва «Національна оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму», розробленого FATF, та передовий досвід розвинутих країн.

2. Встановлення адекватних покарань за порушення законодавства з легалізації (відмивання) злочинних доходів.

Стаття 209 Кримінального кодексу України встановлює відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від 3 до 6 років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років з конфіскацією коштів або іншого майна, одержаних злочинним шляхом, та з конфіскацією майна за вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмивання) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, отриманих внаслідок учинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмивання) злочинних доходів.

Статтю 209-1 Кримінального кодексу України умисне неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, якщо такі діяння заповділяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, сво-

бодам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, караються штрафом від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Слід зазначити, що практика зарубіжних країн вказує на те, що визначені в українському законодавстві покарання не відповідають важкості вчинення злочину, а практика провадження досудових розслідувань ГПУ, яка відображається у звітах з протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, [7] це підтверджує. У США покарання за вчинення злочину легалізації злочинних доходів складає від 10 до 20 років позбавлення волі в залежності від особливостей, важкості злочину та обсягу коштів, які було легалізовано. В Англії аналогічне покарання складає від 5 до 14 років, а в Італії – від 7 до 12 років позбавлення волі без урахування покарання за вчинення предикатного злочину. Саме тому невідповідність покарання за злочин легалізації (відмивання) злочинних доходів обсягу втрат для економіки держави поряд із високим рівнем корупції в органах влади створюють ризики безкарності за вчинення таких злочинів.

3. Створення системи запобігання діяльності фіктивних компаній.

Резонансні повідомлення про викриття діяльності великої кількості фіктивних фірм правоохоронними органами України, Державною фіскальною службою, СБУ, НБУ привертають увагу до проблеми функціонування фіктивних фірм в Україні. Питома вага злочинів, пов'язаних із функціонуванням таких фірм невелика, проте збитки від їхньої діяльності є значними. Так, за даними Державної фіскальної служби, у 2013 році діяльність фіктивних фірм призвела до втрат державного бюджету в обсязі 200 млрд грн [8] Діяльність фіктивних фірм полягає у наданні послуг із легалізації (відмивання) злочинних доходів, ухилення від сплати податків, виведення коштів з України до офшорів. Виникнення попиту на послуги фіктивних фірм породжує потребу зниження фіскального навантаження в Україні, проведення податкової амністії та спрощення адміністрування податків з метою оздоровлення конкурентного середовища в Україні та ліквідації причин фіктивного підприємництва.

4. Актуалізація переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції.

Процедура проведення банківських операцій включає обов'язкову автоматичну перевірку у переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції. Цей перелік затверджується Держфінмоніторингом та є гнучким, оскільки санкції з певних осіб, які входять до переліку, можуть знімаються, а також можуть накладатись на інших осіб. Проте перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, який було актуалізовано 5 листопада 2014 року, не містить осіб, які причетні до діяльності терористичних організацій в Україні, хоча Генеральною прокуратурою було визнано ДНР та ЛНР терористичними організаціями [9] та кримінальні провадження яких знаходяться на етапі досудового розслідування. До того ж до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції,

не включено осіб, на яких накладено міжнародні санкції Радою Європи [10], тому в Україні операції осіб, внесених до цього переліку, залишаються поза увагою Державної служби фінансового моніторингу та правоохоронних органів.

Урядом України восени 2014 року було здійснено ряд кроків, направлених на приведення у відповідність українського законодавства до рекомендацій FATF, зокрема, ухвалено Закон № 5114 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодонабувачів юридичних осіб та публічних діячів», який передбачає перевірку в реєстрах майнових прав та закладає основи системи протидії корупції серед публічних діячів, а також Закон № 1702-VII «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», який передбачає формування загальнодержавної аналітичної бази даних для надання правоохоронним органам України та іноземним держав можливості виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями.

Висновки з проведеного дослідження. З метою протидії корупції та легалізації відмивання злочинних доходів, одержаних внаслідок корупції, на основі рекомендацій FATF необхідно вжити наступні заходи:

1. Розробити Методику проведення національної оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, яка б враховувала положення Керівництва «Національна оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму», розробленого FATF, передовий досвід розвинутих країн та ґрунтувалася на таких принципах:

- використання ризикоорієнтованого підходу;
- спрямованість на обслуговування широкого кола осіб;
- наявність у методиці цілей, яких повинно бути досягнуто на кожному етапі;
- направленість на оцінку ризиків фінансування тероризму;
- врахування передової практики зарубіжних країн.

2. Запропонувати зміни до статей 209 та 209-1 Кримінального кодексу України щодо посилення кримінальної відповідальності за скоєння злочинів, передбачених статтями 209 та 209-1 Кримінального кодексу України шляхом збільшення кількості років ув'язнення за скоєння злочинів легалізації (відмивання) злочинних доходів.

3. Повторно винести на розгляд ВРУ проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» з метою ліквідації стимулів функціонування фіктивних фірм.

4. Державній службі фінансового моніторингу до «Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції» внести осіб, на яких накладено міжнародні санкції Радою Європи, а також осіб, пов'язаних із терористичними організаціями «ЛНР» та «ДНР», з метою підвищення ефективності фінансового моніторингу та оперативного виявлення операцій з легалізації (відмивання) злочинних коштів та фінансування тероризму.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Stefano Manacorda, Francesco Centonze, Gabrio Forti. Preventing Corporate Corruption: The Anti-bribery Compliance Model Springer / Science & Business, 2014 – Всього сторінок: 533 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://books.google.com.ua/books?id=Wy-oNmjqj-QC&dq=FATF+initiative+against+corruption&hl=ru&source=gbs_navlinks_s.
2. Edgardo J. Campos, Sanjay Pradhan. The Many Faces of Corruption: Tracking Vulnerabilities at the Sector Level / World Bank Publications, 2007 – Всього сторінок: 447 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://books.google.com.ua/books?id=zFS-6BAAAQBAJ&dq=FATF+Recommendations,+corruption&hl=ru&source=gbs_navlinks_s.
3. Шостко О., Каленюк Д. Чи можна зупинити злочинні інвестиції? / Центр протидії корупції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://antac.org.ua/2012/05/chy-mozhna-zupnyuty-zlochynni-investytsiji>.
4. Некифорчук Д.И., Бусол О.Ю. Вимір та оцінювання рівня корупції в Україні / Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 1.
5. Ініціатива прозорості добувних галузей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eiti.org/> – Заголовок з екрану.
6. Офіційний сайт IMOLIN (Інформаційна міжнародна мережа з протидії відмиванню коштів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imolin.org> – Заголовок з екрану.
7. Статистична інформація Генеральної прокуратури України про протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=111481&libid=100820&c=edit&_c=fo.
8. Держбюджет через «податкові ями» втратив минулого року 200 млрд грн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/ECONOMICS/derzhbyudzheta-cherез-podatkoviyami-vtrativ-minulogo-roku-200-mlrd-grn-140983_.html.
9. ГПУ визнала терористичними організаціями самопроголошені ДНР та ЛНР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unian.ua/politics/918854-gpu-viznala-teroristichnimi-organizatsiyami-samoprogholosheni-dnr-ta-lnr.html>.
10. Рішення Ради Європи 2014/119/ОВПБ від 5 березня 2014 року відносно обмежувальних заходів щодо осіб, організацій та органів у зв'язку з ситуацією в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1415473380530&uri=CELEX:32014D0119>.

УДК 658.589:338.432(045)

Тарасова І.І.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та міжнародної економіки
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Галицька А.І., Чорна А.С.

*студенти
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті розглянуто особливості інноваційної діяльності в аграрному секторі України. Проведено аналіз даної проблеми в АПК. Досліджено різні аспекти інноваційних процесів в аграрній сфері України. Розглянуто пропозиції, які можуть бути застосовані в інноваційній політиці аграрної сфери України, та визначено основні необхідні заходи реалізації інноваційного розвитку економіки країни з урахуванням нагальних проблем та їхнього подальшого усунення. Визначено шляхи покращення інноваційної діяльності в АПК України.

Ключові слова: інноваційна діяльність, економіка, стратегія, АПК, фінансове забезпечення, інвестиції, прибуток, виробництво.

Тарасова И.И., Галицкая А.И., Черная А.С. ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ УКРАИНЫ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

В статье рассмотрены особенности инновационной деятельности в аграрном секторе Украины. Проведен анализ данной проблемы в АПК. Исследованы различные аспекты инновационных процессов в аграрной сфере Украины. Рассмотрены предложения, которые могут быть применены в инновационной политике аграрной сферы Украины, и определены основные необходимые меры реализации инновационного развития экономики страны с учетом существующих проблем и их последующего устранения. Определены пути улучшения инновационной деятельности в АПК Украины.

Ключевые слова: инновационная деятельность, экономика, стратегия, АПК, финансовое обеспечение, инвестиции, прибыль, производство.

Tarasova I.I., Galytska A.I., Chorna A.S. INNOVATIVE ACTIVITY IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE: PROBLEMS AND PERSPECTIVES

The article deals with the features of innovative activity in the agricultural sector of Ukraine. The analysis of this problem in agroindustrial complex is carried out. Various aspects of innovative processes in the agricultural sector of Ukraine are investigated. Propositions that can be used in innovative politics of agricultural area of Ukraine are examined and basic required degree of implementation in state economy innovative development which takes into account consecutive solving of the urgent problems is estimated. Ways of innovative activity improvement in agroindustrial complex of Ukraine are determined.

Keywords: innovative activity, economy, strategy, agroindustrial complex, financial provision, investments, profit, production.